

SYDDA STRUMPOR
RÖDA MED SVART & GRÖNT BRODERI
från Ovansjö socken

Strumpor för kvinna

OVANSJÖ SOCKEN GÄSTRIKLAND

Stickningen blev inte känd i Ovansjö förrän i mitten av 1800-talet, därför har det burits sydda strumpor av kläde och vadmal både till vardag och helg. Först mot slutet av 1800-talet börja det bli vanligt med stickade strumpor bland böndernas hustrur.

Röda klädesstrumpor har betraktats som de förnämsta och användes av alla, även “finare folk”, på bröllop och till högsta helg. Till vardags användes strumpor av vadmal, speciell strumpvadmal vävdes som var tunnare och smidigare än annan vadmal. Om strumporna var enklare kunde de vara av vit vadmal, men det allra vanligaste till vardags var strumpskäft utan fötter, så kallade “sockor”. Sydda strumpor har ofta en kil nedtill vid vristen för att öka vidden. Kilarna i klädesstrumpor kunde vara i avvikande färg och det kunde vara olika broderier runt kilen. Sulan var även i klädesstrumpor gjord av vadmal. De bärs tillsammans med strumpeband som antingen är plockade band eller pinnband. Strumpebanden lindas ett par varv runt benet nedanför knäet och båda ändar stoppas noga in.

Originalen till dessa strumpor finns i privat ägo. De är sydda i rött kläde av en tunn smidig kvalitet med kil i samma tyg. Sulan är i svart lite tjockare typ vadmal. Kilen är isydd för att få ut vidden över vristen och har ett broderi med svart knapphålssilke och grön lintråd runt om. Tyget är skarvat upptill för att spara tyg, det kan man välja att kopiera om man vill. Strumporna är hopsydda med oblekt lintråd 35/2 och sulan är fastsydd med brun lintråd 35/2. Originalen är ca st. 36, mönstret ca st. 39. Jämför din egen fot med mönstret. Sy eventuellt en toile i annat tyg. Strumpan ska sitta ganska “tajt” på foten.

Materialförslag

Tyg:

Tunnt rött kläde av fin kvalitet

Svart vadmal

Tråd:

Oblekt lintråd 35/2

Brun lintråd 35/2

Grön lintråd 35/2

Svart knapphålssilke

Övrigt:

Bivax till lintråden

Sömsätt:

Efterstygn, fällstygn, kedjestygn, stjälkstygn, förstyg.

Mönster & beskrivning av Ann-Mari Jerner. Digitaliserat av Madelene Dahlberg.

Förberedning & skötsel

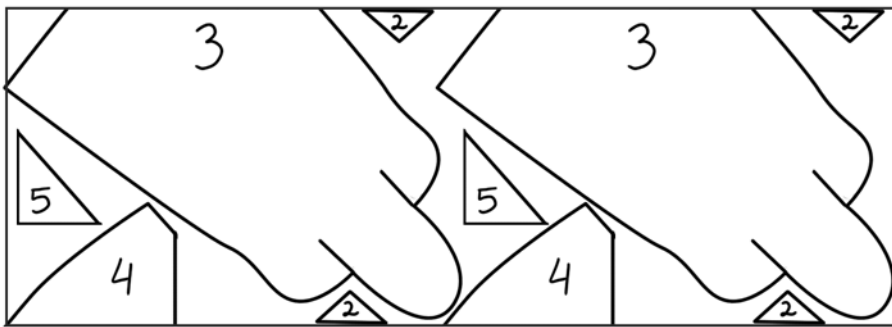
Krymp tygerna genom att pressa dem med en mycket våt trasa och hett strykjärn, så kallad "dampning". Strumporna kan sedan tvättas för hand i 40 med ett mildt tvättmedel. Ull har en självrenande egenskap, så strumporna behöver inte tvättas så ofta, men vädra dem efter varje användning.

Tillklippning

Klipp ut delarna i papper och lägg ut dem på tyget så här:

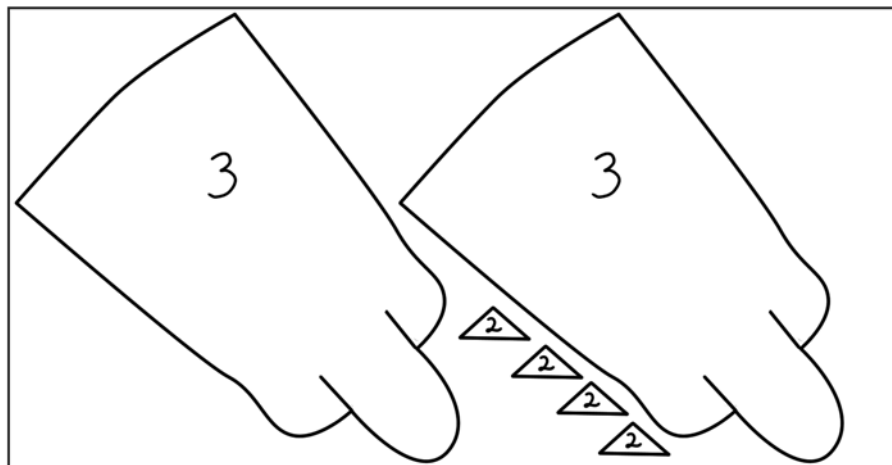
Rött kläde:

Strumpor med skarvar, 50 cm tyg:

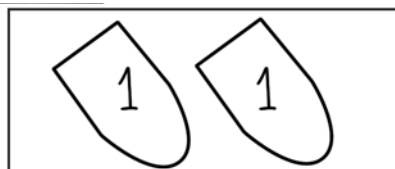

Rött kläde:

Strumpor utan skarvar, 60 cm tyg:

Svart vadmal:

Delar & sömsmån:

1 SULA: 1 cm sömsmån runt om

2 KIL: 0.5 cm sömsmån runt om

3 SKAFT & FOT: 1 cm sömsmån endast vid mittbaksöm E-G

4 SKARVDEL: 0.5 cm sömsmån vid A-B, B-D, D-E

5 SKARVDEL: 0.5 cm sömsmån vid B-C, B-D, C-D

Markera alla sömsmånar och ihopsättningsmärken med tråckeltråd.

Sömnadsbeskrivning

Skarvsöm:

Lägg ihop skarvdelarna, 4 och 5, enligt markeringarna och sy ihop dem med efterstygn, oblekt lintråd och ca 5 mm sömsmån. Sy fast de hopsydda skarvdelarna på strumpskaftet med efterstygn enl. markeringarna.

Mitt bak:

Vik ihop strumpan, del 3, på längden med avigan ut och sy ihop den mitt bak med 10 mm sömsmån och efterstygn, oblekt lintråd. Pressa isär sömmen och vänd strumpan med rätan ut.

Kil:

Klipp upp F-G för kilen och lägg kilen, del 2, under uppklippet med 5 mm sömsmån och sy fast den med fällstygn och oblekt lintråd från rätsidan.

Broderi:

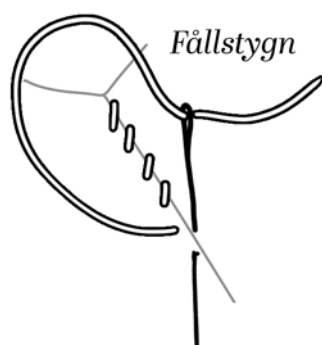
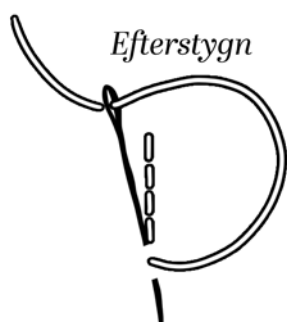
Brodera ovanför kilen på båda sidor med kedjesöm och svart silke, stjälkstygn och grön lintråd, se mönster och skiss på nästa sida.

Sula:

Dra i en rynktråd fram mellan *-* runt tårna och lägg dit sulan, del 1, under det röda tyget så att det röda tyget går ner över tårna till sulan, med 10 mm sömsmån fram och på sidorna. Sy fast den med fällstygn och den bruna lintråden förutom sträckan H-G mellan kil och sula som sys med grön lintråd.

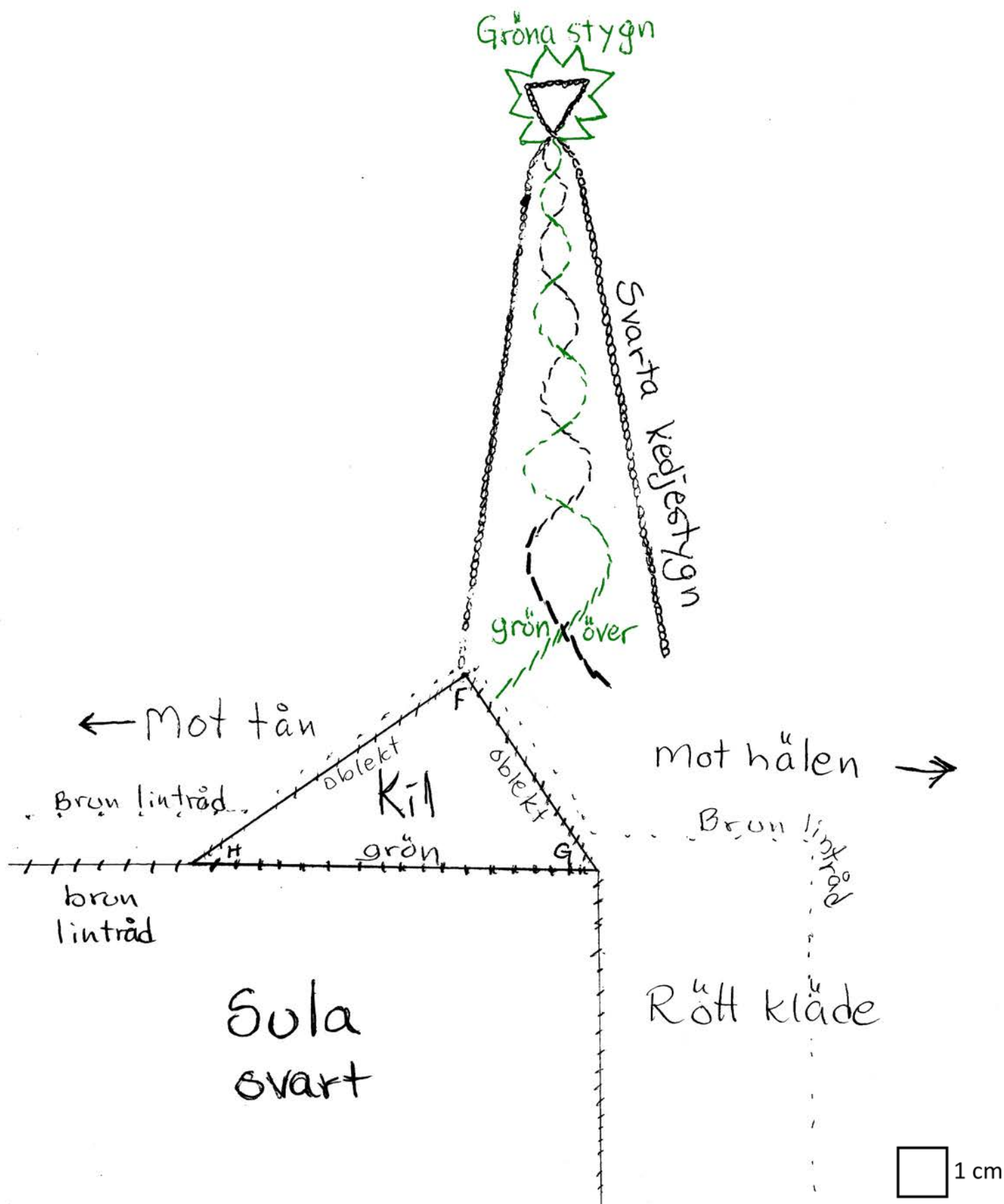
Bak mot hälen är det ca 40 mm sömsmån. Sy med brun lintråd och fällstygn. Även här ligger sulans tyg under det röda klädet.

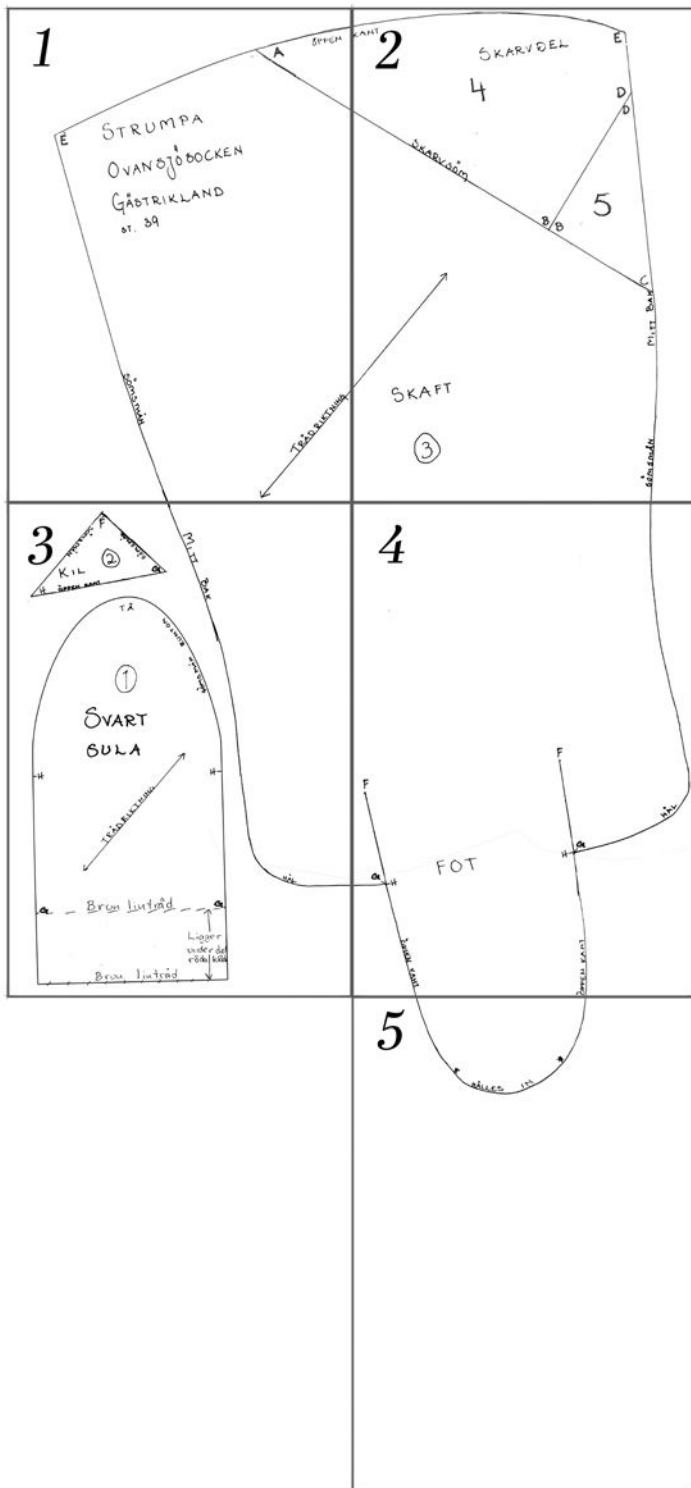
Vänd strumpan med avigan ut och sy fällstygn runt hela sulan med den bruna lintråden, den sömmen blir som en 10 mm bred stickning runt om och mitt på, runt under hälen, se bild.

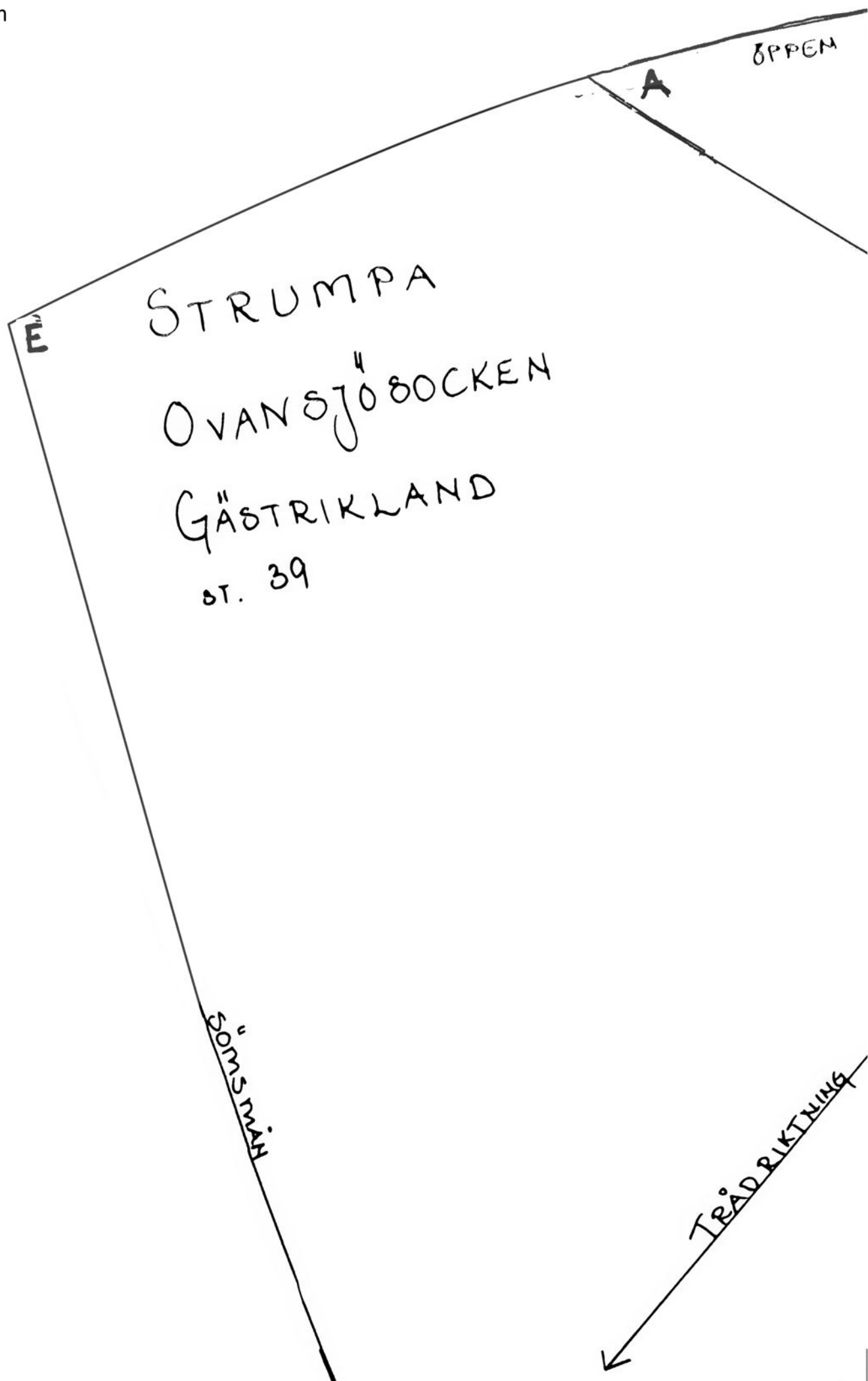
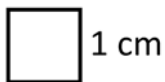

Broderi

Sy broderiet enligt det skissade diagrammet nedan. Börja med att sy de svarta kedjestygnen med sysilke. Sy sedan gröna stjälkstygn med lintråden.

KANT

SKARVDEL

4

SKARVSÖM

5

B/B

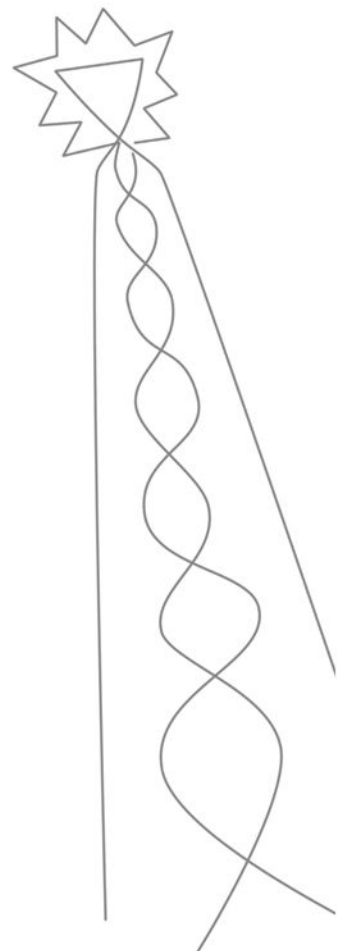
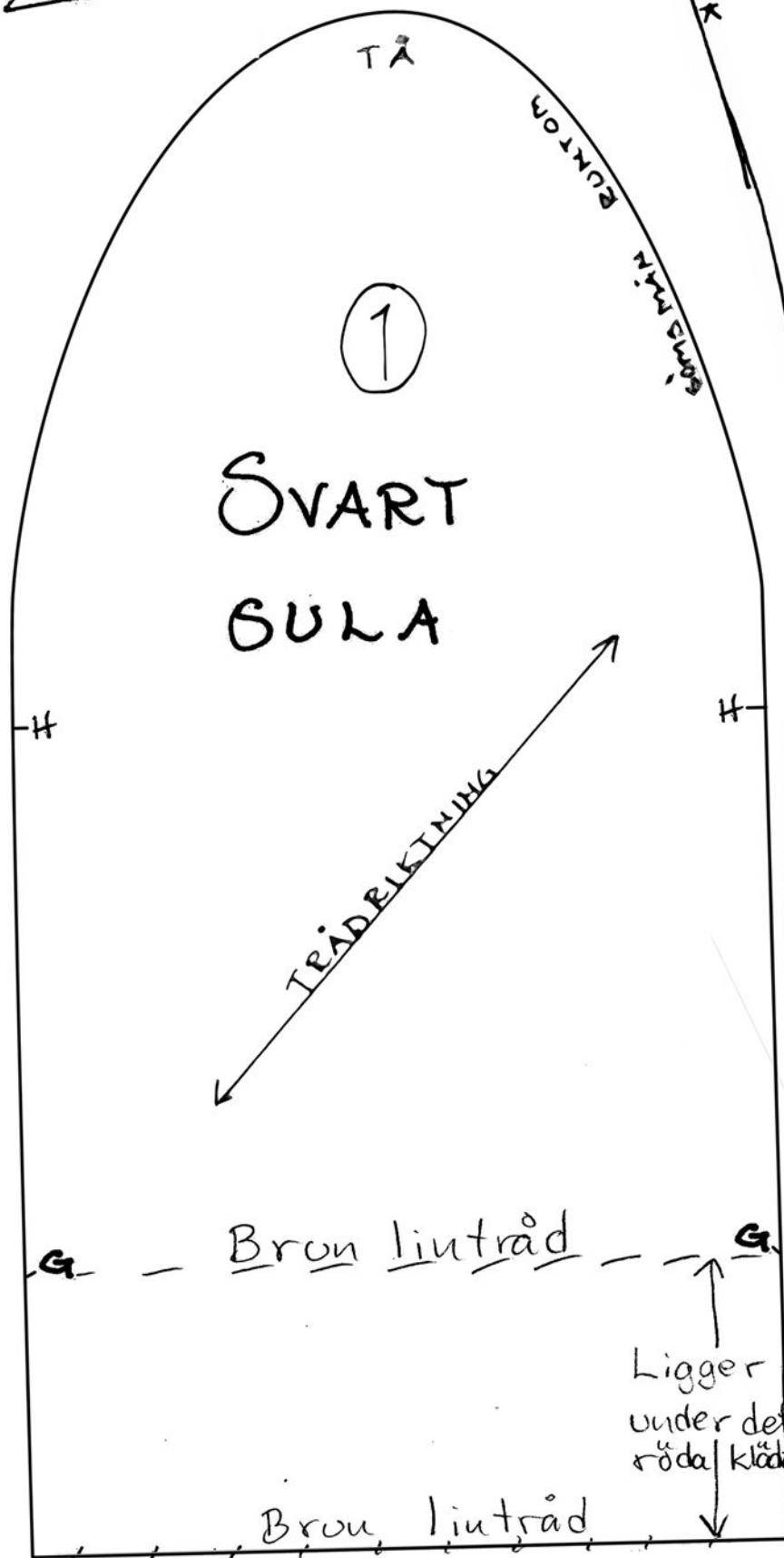
C

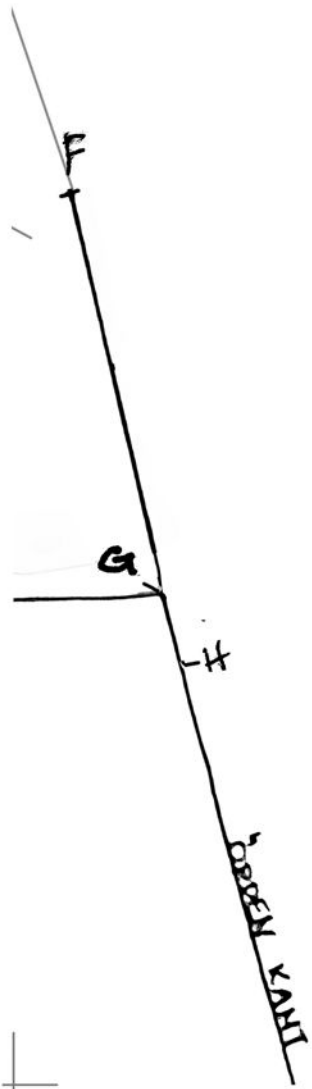
M, II BAK

SKAFT

3

SÖMSÖM

FOT

